

Cheița comorilor

Pagini alese
din literatura pentru copii
volumul 1

Antologie de texte literare

ISBN 978-9002-00-283-1

PRIMELE MELE LECTURI.....	4
Versurile pe care le-au învățat cei doi copilași pentru ziua mamei lor, <i>Elena Farago</i>	4
Cititori silitori, <i>Vasile Romanciuc</i>	4
Ploaia, <i>Spiridon Vangheli</i>	5
Mâinile, <i>Spiridon Vangheli</i>	5
Somnoroase păsărele, <i>Mihai Eminescu</i>	5
Doi iezi, <i>Vasile Romanciuc</i>	6
Cântec de dimineață pentru Martinel, <i>Dumitru Matcovschi</i>	6
La balcon, <i>Nicolae Esinencu</i>	7
Sobișoarele, <i>Nicolae Esinencu</i>	7
Hoțul, <i>Nicolae Esinencu</i>	7
Balada viței de vie, <i>Nicolae Esinencu</i>	7
Vara, <i>Grigore Vieru</i>	8
Primăvara, <i>Vasile Alecsandri</i>	8
Toamna, <i>Demostene Botez</i>	8
Noapte de iarnă, <i>Vasile Romanciuc</i>	8
Cântec, <i>Ştefan Octavian Iosif</i>	8
Rândunică-rândunea, <i>Grigore Vieru</i>	9
Ursul, <i>Grigore Vieru</i>	9
Cântecul puișorului de melc, <i>Grigore Vieru</i>	9
Cântec de leagăn, <i>Ştefan Octavian Iosif</i>	9
Nourașul, <i>Leo Butnaru</i>	9
Vine ploaia, <i>George Meniuc</i>	9
Ploaia, <i>Grigore Vieru</i>	9
Paznicul, <i>Titus Știrbu</i>	10
Moș-Andrușca, <i>Otilia Cazimir</i>	10
Ghicitori	11
ÎN LUMEA ANIMALELOR	14
Fluturașul, <i>Dimitrie Bolintineanu</i>	14
Un gândac, <i>Leonida Lari</i>	14

Păsările domestice (<i>din folclor</i>)	14
Păsările harnice (<i>din folclor</i>)	15
Trei rătuște, <i>Otilia Cazimir</i>	15
Bobocul, <i>Paul Anghel</i>	15
Arici, arici, bogorici (fragment), <i>Tudor Arghezi</i>	16
Miaunica, <i>Demostene Botez</i>	16
Pisoiu Motocel, <i>Tiberiu Utan</i>	16
Cumătra vulpe, <i>Otilia Cazimir</i>	16
Căsuța iepurașilor, <i>Elena Dragoș</i>	17
De ce iepurii nu poartă ochelari, <i>Gheorghe Blănaru</i>	17
Casa iepurelui (<i>din folclor</i>)	18
Vrăbiuța uitucă, <i>Leo Butnaru</i>	19
Vrăbiuța, <i>Leonida Lari</i>	20
Vrăbiile, <i>Elena Farago</i>	20
Greierașul, <i>Paul Anghel</i>	21
Cum s-ajung? <i>Aurel Ciocanu</i>	21
Cățelușul Coadă-Creață, <i>Arcadie Suceveanu</i>	22
Melcul, <i>Liviu Damian</i>	23
Țânțarul și Avionul, <i>Otilia Cazimir</i>	23
Tâlharul pedepsit, <i>Tudor Arghezi</i>	24
Mâța, <i>Tudor Arghezi</i>	25
Rău de plată, <i>Gheorghe Blănaru</i>	26
Lupul și cătelul, <i>Alexandru Donici</i>	27
Marele rățoi Max, <i>Aureliu Busuioc</i>	27
Leul și șoarecele (<i>din folclor</i>)	29
Jucării pentru Lili, <i>Ionel Teodoreanu</i>	29
După asemănarea lor! <i>Emil Gârleanu</i>	30
Cioc! Cioc! Cioc! <i>Emil Gârleanu</i>	32
Mărinimie, <i>Emil Gârleanu</i>	34
Hora-n bătătură, <i>Tudor Arghezi</i>	35
AM UN PLAI CA DIN POVESTE	36
Țara noastră, <i>Leonida Lari</i>	36
Am un plai ca din poveste, <i>Grigore Vieru</i>	36
Acasă, <i>Dumitru Matcovschi</i>	36

<i>Cucul, Grigore Vieru</i>	38
<i>Izvorul, Gheorghe Blănaru</i>	38
<i>Pădurile, Andrei Ciurunga</i>	39
<i>Crângul, Gheorghe Blănaru</i>	39
<i>Munții, Andrei Ciurunga</i>	40
<i>Apa și focul, Leonida Lari</i>	40
<i>Țara (fragment), Vasile Alecsandri</i>	40
<i>Limba mamei, Anatol Ciocanu</i>	41
<i>Cucul, Grigore Vieru</i>	41
<i>Cuvântul, Gheorghe Blănaru</i>	42
<i>Ecoul, Gheorghe Blănaru</i>	42
<i>Cântecul, Gheorghe Blănaru</i>	43
<i>Cântec de leagăn, Alexei Mateevici</i>	43
<i>Dunărea, Alexandru Vlahuță</i>	44
LÂNGĂ CEI DRAGI	45
<i>Mama, Grigore Vieru</i>	45
<i>Bunelul, Ion Druță</i>	45
<i>Grămăjoară, Ion Druță</i>	46
<i>Sora, Ion Druță</i>	47
<i>Dezmeticirea, Ion Druță</i>	48
<i>Doi prieteni, Lev Tolstoi</i>	49
<i>Cântec, George Coșbuc</i>	50
<i>Inima, Ion Druță</i>	51
<i>Două mere, Aurel Ciocanu</i>	51
<i>Sfatul degetelor, Elena Farago</i>	52
<i>Omul harnic, Constantin Dragomir</i>	53
<i>Pomul, Grigore Vieru</i>	53
<i>Bunicul Cireș, Gheorghe Vodă</i>	54
<i>Bunicul Prun, Gheorghe Vodă</i>	54
<i>Bunicul Nuc, Gheorghe Vodă</i>	55
<i>Belșug, Lucian Blaga</i>	56
<i>Trandafirul moșului, Iulia Hașdeu</i>	56
<i>Propoziția, Ion Druță</i>	58
<i>Pace, Octavian Goga</i>	60

VRAJA ANOTIMPURILOR	61
Ninge, <i>Otilia Cazimir</i>	61
Noapte de iarnă (fragment), <i>George Topârceanu</i>	62
Pământul țării, <i>Gheorghe Tomozei</i>	62
Uite, vine moș Crăciun! <i>Otilia Cazimir</i>	63
Oaspete la drum de seară, <i>Otilia Cazimir</i>	64
Cum s-au născut mătuşa Dalba și moș Dalbu, <i>Spiridon Vangheli</i>	65
Răscruce, <i>Vasile Romanciuc</i>	67
Rugăciune, <i>Mihai Eminescu</i>	68
Sculați, gazde, nu dormiți, <i>Colindă</i>	69
Sculați, sculați, boieri mari, <i>Colindă</i>	70
Demult seara a venit, <i>Colindă</i>	70
Sculați, sculați, boieri mari, <i>Colindă</i>	71
La poartă la Țarigrad, <i>Colindă</i>	71
În grădină – măr rotat, <i>Colindă</i>	72
Plugușorul (<i>din folclor</i>)	73
Plugușorul (<i>din folclor</i>)	74
Zăpada, <i>Tudor Argezi</i>	75
Mărțișor, <i>Anatol Ciocanu</i>	75
Ghiocelul, <i>Vasile Voiculescu</i>	76
Zăpada și ghiocelul, <i>Legendă</i>	76
Baba Dochia, <i>Otilia Cazimir</i>	77
Mătuşa Odochia, <i>Ion Druță</i>	77
Primăvara, <i>Ion Pillat</i>	79
Pentru tine, primăvară, <i>Otilia Cazimir</i>	80
Mărțișorii, <i>Otilia Cazimir</i>	80
Cântec de primăvară, <i>Ștefan Octavian Iosif</i>	81
Rapsodii de primăvară, <i>George Topârceanu</i>	81
La Paști, <i>George Topârceanu</i>	84
Vara, <i>Duiliu Zamfirescu</i>	85
Vestitorii, <i>Otilia Cazimir</i>	86
La vânătoare (fragment), <i>George Topârceanu</i>	87

Omul și iepurele, <i>Snoavă</i>	186
Sfatul lui Păcală, <i>Snoavă</i>	186
Ca la un prieten, <i>Snoavă</i>	186

ÎNTÂMPLĂRI VERO SIMILE ȘI NEVEROSIMILE.....	187
Aeroplanul, <i>George Topârceanu</i>	187
Acceleratul, <i>George Topârceanu</i>	187
Fetița cu chibrituri, <i>Hans Christian Andersen</i>	189
Lupul, <i>Marcel Aymé</i>	191
Pinocchio (fragmente), <i>Carlo Collodi</i>	195
Ursul păcălit de vulpe, <i>Ion Creangă</i>	214
Piatra Piticului, <i>Corneliu Tamaș</i>	216
Răzbunarea, <i>Corneliu Tamaș</i>	217
Fram, ursul polar (fragmente), <i>Cezar Petrescu</i>	219
Cartea cu Apolodor (fragment), <i>Gellu Naum</i>	222
În ajunul Crăciunului, <i>Alexandru Vlahuță</i>	227
Acul și Barosul, <i>Ion Creangă</i>	228
Cinci pâini, <i>Ion Creangă</i>	230
Cuvintele vrăjite, <i>Pierre Gamarra</i>	234
Vizită, <i>Ion Luca Caragiale</i>	238
Târziu, când zăpezile sunt albastre, <i>Fănuș Neagu</i>	242
O luntre plutea pe Buzău, <i>Fănuș Neagu</i>	245
Mary Poppins (fragmente), <i>Pamela L. Travers</i>	248
Robinson Crusoe (fragment), <i>Daniel Defoe</i>	264
Piciul (fragment), <i>Alphonse Daudet</i>	270
Micul Print (fragmente), <i>Antoine de Saint-Exupéry</i>	275
Cuore (fragment), <i>Edmondo de Amicis</i>	282
Călătoriile lui Gulliver (fragment), <i>Jonathan Swift</i>	286
Aventurile baronului Munchausen (fragmente), <i>Erich Raspe</i>	291
În noaptea sfântă, <i>Selma Lagerlöf</i>	300
Fântâna celor trei magi, <i>Selma Lagerlöf</i>	303
Cartea junglei (fragment), <i>Rudyard Kipling</i>	310
Jupân Rănică Vulpoiul, <i>Alexandru Odobescu</i>	319
Bambi (Povestea pădurii – fragment), <i>Felix Zalten</i>	327
Dialogul frunzelor, <i>Felix Zalten</i>	341

STRĂMOȘII NOȘTRI.....	343
Respecte străbună, <i>Alexandru Vlahuță</i>	343
Pui de lei, <i>Ioan Nenițescu</i>	343
Din trecutul nostru:	
Decebal. Traian. Luptele lor, <i>Alexandru Vlahuță</i>	344
Toma Alimoș (fragment), <i>Baladă</i>	346
Poporul, <i>Alexandru Vlahuță</i>	346
Ştefan cel Mare, <i>Andrei Ciurunga</i>	347
Ştefan-vodă și codrul, <i>Vasile Alecsandri</i>	347
Cântec, <i>George Coșbuc</i>	348
Imn limbii materne, <i>Grigore Vieru</i>	350
Graiul neamului, <i>George Coșbuc</i>	351
Doina, <i>Octavian Carp</i>	352
Casa pictorului Nicolae Grigorescu, <i>Alexandru Vlahuță</i>	352
 Mic dicționar explicativ	353
Bibliografia operelor literare.....	366

Versurile pe care le-au învățat cei doi copilași pentru ziua mamei lor

Elena Farago

Eu nu sunt destul de mare
Ca să pot să-nvățămăcar,
De pe carte o urare;
Și nu sunt destul de mare
Ca să-ți dau un dar.
Dar îți dau o sărutare,
Ici, pe obrăjor,
Și pe mâna asta care
Mă-ngrijește-n fiecare
Zi, cu-atâta dor!
Zile lungi și voie bună
Îți doresc eu mult,
Și mă rog de flori să-ți spună
Să mă ierți, mămică bună,
Că nu știu mai mult!

Cititorii silitori

Vasile Romanciuc

Am un frățior mai mare,
E de-acum școlar,
Dar citesc și eu cu dânsul
Din abecedar.
Ce ar face fără mine
Frățiorul meu?
Ar citi el, dar, desigur,
Ar citi mai greu.
Iar în doi – abia începem,
C-am și terminat!
Fratele – ce-i scris citește,
Eu – ce-i desenat...

Știi de ce plouă? De aceea că Pământul e negru. El roagă Ploaia să-l spele. Ploaia coboară din cer, îl spală și Pământul se face verde.

Mâinile

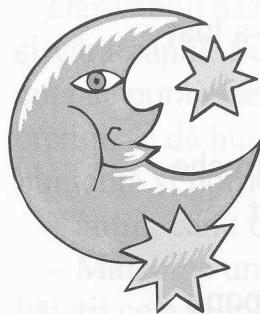
Spiridon Vangheli

Am două mâini și-s cu mine întotdeauna. Când le este frig lor, și mie mi-e frig. Dacă se înghimpă ele, și pe mine mă doare. Ele mă spală pe față, eu le spăl pe ele. Mâinile mă îmbracă în hăinuțe, eu le îmbrac în mănuși.

Somnoroase păsărele

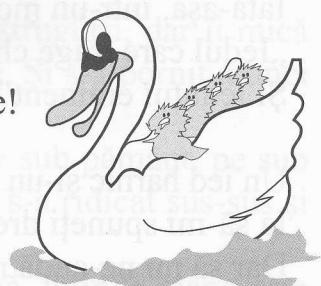
Mihai Eminescu

Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund în rămurele –
Noapte bună!

Doar izvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace;
Dorm și florile-n grădină –
Dormi în pace!

Trece lebăda pe ape
Între trestii să se culce –
Fie-ți îngerii aproape,
Somnul dulce!

Peste-a noptii feerie
Se ridică mândra lună,
Totu-i vis și armonie –
Noapte bună!

**Cântec de dimineată
pentru Martinel**

Dumitru Matcovschi

Un ieduț umbla la școală –
Era harnic, silitor,
Și, nu-ncape îndoială,
Era foarte-ascultător.

Îi plăcea grozav cititul,
Orice text necunoscut
Îi părea un pâlc de iarba,
Care trebuie păscut.

Matematica, nici vorbă,
Pe ieduț nu-l speria:
Cât fac unu și cu unu
Pe cornițe socotea.

Sta c-un băiețel în bancă –
Iedul cumincior, micuț,
Iar băiatul, dimpotrivă,
Zbânțuit ca un ieduț.

Și era cam leneș piciuł,
Ah! cu chiu-cu vai citea,
Exercițiile toate
De la ied le copia.

Și i-au botezat în clasă,
Iată-așa, într-un moment:
„Iedul care trage chiulul
Și ieduțul eminent”.

Un ied harnic și-un ied leneș...
Ia să-mi spuneți drept, băieți,
Dar să nu ne-audă nimeni:
Voi ce fel de iezi sunteți?

Vai, vai, vai,
că o furnică
l-a mușcat
pe Martinică!
Iar un flutur
de pe-o floare
l-a suflat în ochi
cu soare.

Iar o viespe
mai vicleană
l-a-nțepat
într-o sprânceană.

Iar o vrabie
bătrână
pâinea i-a luat
din mâna.

Iar un negru
pui de streche
l-a surzit
de o ureche.

Iar un calul-popii
mare
i-a sărit

drept în spinare.
Iar un melc
ascuns în iarba
l-a împuns
cu cornu-n barbă.

Vai, vai, vai,
că-i mititel
Martinel.
Dar crește el!

Ionel ieșe la balcon, se uită în jos, îl vede pe tata mititel-mititel și se miră: de ce tata îi zice lui că-i mititel?!

Sobișoarele*Nicolae Esinencu*

Mama i-a cusut lui Tache două buzunare. Buzunare, dar Tache le zice sobișoare!

Iese afară. Îi pișcă gerul mâinile. Le vâră în sobișoare. Îi cald...

Iar gerul umblă în jurul lui și tremură de frig.

Hoțul*Nicolae Esinencu*

Gardul bunicăi e din nuiele subțirele, să nu treacă nimeni prin ele.

Dar vântul hazliu găsește el o crăpătură mică-mică printre nuiele și vâră capul. Se uită în stânga, în dreapta și, când vede că bunicuța se porăiește pe la cuptoraș, face țăști în livadă. Și se apucă de crengi, se dă huța, și tot scutură la mere, scutură, până când îl aude bunicuța și pornește într-acolo.

Vântul, când o vede, face țăști înapoi, în drum – și nu-i.

– Măi, cine umblă prin grădină?! se miră bunicuța. – Iară se vâră băieții ceia la mere! zice ea și se apucă să lege portița mai bine.

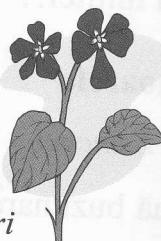
Balada viței de vie*Nicolae Esinencu*

Vița de vie a auzit că Lenuței tare îi plac struguri, dar îi mică Lenuța și încă nu se poate duce în deal la vie. Și s-a pornit atunci vița la ea.

S-a tărât pe sub pământ, pe sub pământ, pe sub pământ, pe sub pământ și, când a ajuns în fața casei Lenuței, s-a ridicat sus-sus și s-a apucat de streașină.

Vrea Lenuța să mănânce o bobita de poamă, întinde mâna prin geam și ... hop în gură!

Copt e bobul grâului:
 Poama vrăbiuțelor!
 Dulce floarea teiului:
 Grâul albinuțelor!

Primăvara

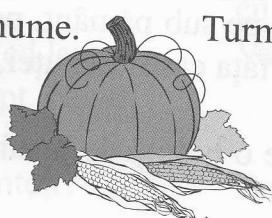
Vasile Alecsandri

Vară, vară,
 Primăvară!
 Primăvară, mama noastră,
 Ia zăpada de pe coastă,
 Să răsară floricele,
 Tămâioare, viorele,
 Să culeg eu chiricele
 și să dau măicuții mele!

Toamna

Demostene Botez

Toți acei ce-ntrreaga vară
 Au lucrat din zori în seară,
 Toamna, au roade bogate,
 Au și fructe, și bucate.
 Mere, pere în panere,
 Prune bune și alune,
 și gutui amăruii,
 Cu puf galben ca de pui.
 și tot felul de legume,
 De nu le mai știi pe nume.

Astăzi ziua-ntreagă
 A tot nins și-a nins.
 Parcă mai aproape
 Casele s-au strâns.

A-nghețat de-acumă
 Lacul cel verzui –
 Luna patinează
 Pe oglinda lui.

Dealul singuratic,
 Deșteptat de ger,
 Numără în șoaptă
 Stelele din cer.

Iară pomii poartă
 Albul iernii strai
 și visează dulce
 Florile de mai...

Cântec

Stefan Octavian Iosif

Nu mai sunt pe luncă flori,
 Văile-s deșarte,
 Tipă cârduri de cocori
 Pribeginde departe!
 și văzduhul s-a-norat,
 Ningea sus la munte!
 Trec pe vale, la iernat,
 Turmele mărunte...

– Rândunică-rândunea,
Cum clădești căsuța ta?!

– Tipă-tipă
Cu aripa,
Cioc-boc
Cu micul cioc!

Ursul

Grigore Vieru

Ursul prin pădure umblă,
Ursulețul stă la umbră
Și bea apă din ulcior:
– Ce căldură! Mor-mor-mor!

Cântecul puișorului de melc

Grigore Vieru

S-a stins soarele cel bun,
Eu mă culc, povești îmi spun.
Dar niciuna nu-i frumoasă...
Greu e singurel în casă!

Cântec de leagăn

Stefan Octavian Iosif

Hai odor, hai păsărică,
Dormi, o, dormi fără de frică.
Să te-alinte
Moș-Cuminte
Și să-ți cânte-ncetinel
Mugur, mugur, mugurel.

O mașină stropitoare
Face ploaie prin oraș:
În cisterna ei, se pare,
Stă ascuns un nouraș.

Vine ploaia

George Coșbuc

Vine ploaia, bine-mi pare!
În grădină am o floare,
Ploaia o va crește mare,
Vine ploaia, bine-mi pare!

Vine ploaia, bine face!
Spicul plin acum se coace,
Spicului răcoare-i place,
Vine ploaia, bine face!

Ploaia

Grigore Vieru

Vine ploaia peste lunci
Cu picioare-albastre, lungi!
Ploaia gâdilă pe spic,
Spicul râde, pic-pic-pic!

Iată ca pe țărâieci,
Prind în palmă stropii reci:
Ploaie, tu de unde știi
Să crești pâine în câmpii?!

Paznicul

Titus Știrbu

Floare albă
În livadă –
Pomii par
Ca de zăpadă.

Toate-albinele
Lucrează,
Numai una
Stă de pază.

Cine rupe
O crenguță,
Ea-l înhață
De mânuță.

Moș-Andrușca

Otilia Cazimir

Moș-Andrușca, iepuraș,
A pornit-o spre oraș,
Cu chitara la spinare,
Ca să facă o cântare.

Dar vulpoiul vânător
Stă cu pușca la picior,
Uite-l că ridică pușca
Și-l împușcă pe Andrușca.

Pif-paf! Măi pușcaș,
Unde-i bietul iepuraș?

Cine sub apă
Respect pentru oameni și cărți
Nicicând nu se-neacă?

(Pestele)

Este-o copiliță
Cu nouă rochițe;
Când o dezbrăcăm,
Din ochi lăcrimă.

(Ceapa)

Albă plapumă și moale
S-a întins pe deal, pe vale,
Iar când vine primăvara,
Se topește plăpumioara.

(Zăpada)

Cine trece pe la poartă
Și câinii la el nu latră?

(Vântul)

Cimilică, cimilea,
Ghiții ghicitoarea mea:
N-am culoare, nici miros,
Dar la toti sunt de folos.

(Aerul)

Și vara, și iarna toarce,
Dar prosop nu face.

(Pisica)

Mititică, sprintenică
Și cu blana frumușică.

(Veverița)

Nu-i fierar, dar clește are.

(Racul)

Doi frați trăiesc peste drum
Și nu se văd nicicând.

(Ochi)

Am doi călușei,
Cutreier țara cu ei.

(Piciorale)

Moale și rotată,
În cupitor aruncată,
Pe masă așezată,
Zece ii dau roată.

(Pâinea)

Primăvara te înveselește,
Vara te umbrește,
Toamna te hrănește,
Iarna te-ncălzește,
Poftim de ghicește.

(Pomul)

Nu-i copac,
Dar are frunze;
Nu-i cămașă,
Da-i cusută;
Nu-i om,
Dar povestește.

(Cartea)